ÕPPEKAVA

Kinnitatud /digitaalselt allkirjastatud/
31.07.2026 FIE Dmitri Budõlin otsusega
Arendusjuht: Darja Fomenko

Tallinn

2026

SISUKORD

1. ÜLDANDMED JA ÕPPEKAVA EESMÄRK 3
1.1 Õppekava koostamise alused 3
1.2 Bim-Bomi ajalugu ja identiteet 3
1.3 Missioon, visioon ja väärtused 4
1.4 Lastehoiu eripärad 5
2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED 6
2.1 Ühe eri vanuses laste rühma korraldus 6
2.2 Õpetamise käsitlus 7
2.2.1 Valikuvabadus ja piirid 7
2.3 Päevakava ja nädala ülesehitus 8
2.4 Töötsükkel ja vaba töö 8
2.5 Montessori pedagoogika põhimõtete rakendamine 9
3. Laste arengu eripärad vanuserühmade kaupa 11
3.1 1,5–3 -aastaste laste arengu eripärad 12
3.2 3–4-aastaste laste arengu eripärad 12
4. ÜLDOSKUSTE KUJUNDAMINE 13
4.1 Õpikeskkond 13
4.2 Praktiline elu 14
4.3 Meeleline areng 16
4.4 Keel ja kõne 17
4.5 Mina ja ümbritsev maailm 18
4.6 Matemaatilise mõtlemise eeldused 20
4.7 Loovtegevus 21
4.8 Muusika ja liikumine 22
4.9 Emotsiooniring 24
4.10 Õppevaldkondade lõimimine 25
5. LAPSE ARENGU JÄLGIMINE JA HINDAMINE 27
5.1 Arengu jälgimise vorm 27
5.2 Lapse vajaduste varajane märkamine ja toe korraldamine 29
5.3 Lapse arengu dokumenteerimine; Individuaalne arengukaart 30
6. KOHANEMINE 31
6.1 Üleminek lasteaeda 32
7. KOOSTÖÖ VANEMATEGA 33
8. ÕPPEKAVA UUENDAMINE 35

1. ÜLDANDMED JA ÕPPEKAVA EESMÄRK

FIE Dmitri Budõlini Bim-Bom lastehoid tegutseb Tallinnas aadressil Pae 1. Õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise ning läbiviimise alusdokument.

Lastehoius tegutseb üks liitrühm lastele vanuses 1 aasta ja 6 kuud kuni 4 aastat. Rühmas viibib korraga kuni 10 last. Rühma väike suurus võimaldab säilitada individuaalse lähenemise ja märgata iga lapse vajadusi.

Õppe- ja kasvatustegevus toimub kolm korda nädalas kell 9.30–13.00. Lastehoius ei korraldata päevaund ega kogu päeva toitlustamist. Selline korraldus on valitud teadlikult, lähtudes väikelapse vajadusest teha oma esimesed sammud rühmas järk-järgult ja turvaliselt.

Õppe- ja kasvatustegevuse töökeel on eesti keel. Vajaduse korral võib suhtlust peredega toetada ka vene keeles, kuid igapäevane töö lastega toimub eesti keeles.

1.1 Õppekava koostamise alused

Õppekava koostamisel lähtutakse Eesti Vabariigi alusharidusseadusest, alushariduse riiklikust õppekavast ning Haridus- ja Teadusministeeriumi juhendmaterjalides kirjeldatud põhimõtetest.

Õppekava eesmärk on kirjeldada, kuidas Bim-Bom toetab lapse üldoskuste kujunemist ja tema terviklikku arengut väikeses liitrühmas.

Õppekava lähtub põhimõttest, et varases eas toimub õppimine igapäevaste tegevuste, mängu, liikumise, suhtlemise, kordamise ja vahetu kogemuse kaudu.

1.2 Bim-Bomi ajalugu ja identiteet

Bim-Bom alustas tegevust 2005. aastal eesmärgiga luua lastele ja nende peredele hooliv, turvaline ning arengut toetav õpikeskkond.

Aastate jooksul on kujunenud pedagoogiline lähenemine, mis põhineb lapse individuaalse arengutempo austamisel, koostööl perega, ettevalmistatud õpikeskkonna kasutamisel ning lapse professionaalsel toetamisel õpetaja poolt.

Bim-Bomi identiteet põhineb austaval suhtumisel lapsepõlve ja iga lapse ainulaadsuse tunnustamisel. Me käsitleme last õppe- ja kasvatustegevuse aktiivse osalisena, kes areneb omas tempos, näitab üles algatusvõimet, teeb iseseisvaid valikuid ning õpib ümbritsevat maailma tundma praktilise tegevuse, mängu ja koostöö kaudu. Õpetaja ülesanne on luua tingimused, kus laps tunneb end turvaliselt, saab tuge, avab oma võimeid ning omandab huviga uusi kogemusi.

Bim-Bomi moto on „Kasvame ja areneme koos – armastuse, usalduse ja rõõmuga“. See peegeldab asutuse väärtusi ning on suunanäitajaks igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses ning suhtluses laste ja nende peredega.

1.3 Missioon, visioon ja väärtused

Missioon

Bim-Bomi missioon on luua turvaline, austav ja arengut toetav õpikeskkond, kus iga laps saab kasvada ja areneda omas tempos ning avada oma võimeid praktilise tegevuse, mängu ja koostöö kaudu.

Visioon

Bim-Bom püüab olla õpikeskkond, kus iga laps tunneb end turvaliselt ja enesekindlalt ning saab vabalt algatusvõimet üles näidata, samal ajal kui pere ja õpetaja koostöö toetab isiksuse harmoonilist arengut, iseseisvuse kujunemist ja positiivset suhtumist õppimisse.

Väärtused

Bim-Bomi õppe- ja kasvatustegevus põhineb järgmistel väärtustel:

- austus lapse isiksuse vastu;
- usaldus ja turvalisus;
- koostöö perega;
- vastutustunne ja vastastikune austus;
- õppimisrõõm.

1.4 Lastehoiu eripärad

Eri vanuses laste rühm

Bim-Bomis tegutseb üks eri vanuses laste rühm 1,5–4-aastastele lastele. Eri vanuses laste koosviibimine toetab koostöö, vastastikuse abistamise ja suhtlemisoskuste arengut ning loomulikku üksteiselt õppimist. Seejuures kavandatakse õppe- ja kasvatustegevust diferentseeritult, arvestades iga lapse vanust, arengutaset, huve ja individuaalseid vajadusi.

Väike laste arv rühmas

Laste arv rühmas ei ületa 10, mis võimaldab õpetajal iga last individuaalselt toetada, õigeaegselt märgata tema saavutusi ja vajadusi, hoida õppe- ja kasvatustegevuse rahulikku tempot ning luua turvalise ja heatahtliku õhkkonna.

Lastehoius käimise korraldus

Õppe- ja kasvatustegevus toimub kolm korda nädalas, iga kord 3,5 tundi. Selline korraldus on Bim-Bomi hariduskontseptsiooni teadlik osa. Peame oluliseks säilitada tasakaalu lapse õpikeskkonnas viibimise, perega veedetud aja, vabamängu ja puhkamise vahel. Regulaarne lastehoius käimine võimaldab lapsel edukalt kohaneda, järk-järgult õppe- ja kasvatustegevusse kaasata ning samal ajal säilitada perele harjumuspärase elurütmi.

Pedagoogiline lähenemine

Õppe- ja kasvatustegevuses kasutatakse Bim-Bomi hariduskontseptsiooni osana Montessori pedagoogika põhimõtteid. Lastehoid ei määratle end klassikalise Montessori keskkonnana ega rakenda sertifitseeritud Montessori programmi. Montessori pedagoogika põhimõtete kasutamine on kooskõlas Eesti riikliku õppekava nõuetega ning arvestab laste ealisi ja individuaalseid iseärasusi.

Koostöö perega

Bim-Bom peab perekonda lapse arengu kõige olulisemaks partneriks. Õpetaja suhtleb regulaarselt vanematega, jagab tähelepanekuid lapse arengu kohta ning loob koostöös perega tingimused lapse heaoluks ja edukaks arenguks.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED

Bim-Bom Lastehoiu õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on luua turvaline, toetav ja arendav õpikeskkond, milles arvestatakse iga lapse ealisi ja individuaalseid iseärasusi. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus toetab iseseisvuse, algatusvõime, sotsiaalsete oskuste, uudishimu ja positiivse õpihoiaku kujunemist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ning läbiviimisel lähtuvad õpetajad järgmistest põhimõtetest:

- lapse heaolu ja turvalisuse tagamine;
- iga lapse individuaalsete iseärasuste, huvide ja vajaduste austamine;
- toetava õpikeskkonna loomine;
- koostöö perega;
- õppimine mängu, uurimise ja praktilise tegevuse kaudu;
- õppe- ja kasvatustegevuse korraldamine kooskõlas Eesti alushariduse riikliku õppekavaga.

Tegevused kavandatakse nii, et need toetaksid lapse füüsilist, vaimset, emotsionaalset ja sotsiaalset arengut.

Õppetegevus toimub individuaalselt, väikestes rühmades ja kogu rühmaga ühiselt.

2.1 Ühe eri vanuses laste rühma korraldus

Bim-Bom Lastehoius on õppe- ja kasvatustegevus korraldatud ühes eri vanuses laste rühmas, kus käivad 1,5–4-aastased lapsed. Rühmas on kuni 10 last.

Eri vanuses laste rühma korraldus soodustab loomuliku sotsiaalse keskkonna kujunemist, kus nooremad lapsed õpivad vanemaid lapsi jälgides ning vanemad lapsed arendavad iseseisvust, vastutustunnet, suhtlemisoskusi ja valmisolekut nooremaid aidata.

Eri vanuses laste rühma korraldus soodustab loomuliku sotsiaalse keskkonna kujunemist, kus nooremad lapsed õpivad vanemaid lapsi jälgides ning vanemad lapsed arendavad iseseisvust, vastutustunnet, suhtlemisoskusi ja valmisolekut nooremaid aidata.

Õpikeskkonna korraldamisel kasutatakse erineva raskusastmega materjale, mis võimaldab eri vanuses lastel samal ajal iseseisvalt töötada, saada individuaalseid esitlusi ning järk-järgult liikuda keerukamate tegevuste juurde.

2.2 Õpetamise käsitlus

Laps on õppe- ja kasvatustegevuse aktiivne osaline, kes areneb suheldes ümbritseva keskkonna, teiste laste ja täiskasvanutega.

Väike laps õpib eelkõige liikumise, meelte, praktilise tegevuse ja isikliku kogemuse kaudu. Seetõttu pakub õpikeskkond lapsele võimalusi uurida, puudutada, kanda, valada, võrrelda, kuulata, vaadelda, katsetada ja oma kätega luua.

Õpetaja roll on luua soodne õpikeskkond, jälgida lapse arengut ning toetada õigeaegselt tema iseseisvat tegevust.

2.2.1 Valikuvabadus ja piirid

Bim-Bom Lastehoius antakse lapsele võimalus ettevalmistatud õpikeskkonna piires iseseisvalt valida tegevust, materjale ja tegevuse kestust.

Valikuvabadust rakendatakse rühmas kehtestatud reeglite piires. Laps on oma tegevustes vaba seni, kuni need ei kahjusta teda ennast, teisi inimesi ega õpikeskkonda.

Selged ja järjepidevad piirid tagavad turvalisuse, austava suhtumise teistesse, materjalide heaperemeheliku kasutamise ning loovad tingimused laste rahulikuks ühistegevuseks.

Laps õpib järk-järgult iseseisvalt otsuseid langetama, alustatud tegevust lõpule viima, rühmareegleid järgima, materjale oma kohale tagasi panema ning austama teiste laste õigust töötada ja mängida.

Õpetaja toetab lapse iseseisvust, aitab tal vajaduse korral teha teadlikku valikut ning jälgib kehtestatud reeglite järgimist, luues vastastikuse austuse, koostöö ja psühholoogilise turvalisuse õhkkonna.

2.3 Päevakava ja nädala ülesehitus

Päevakava loob lapsele turvalise ja etteaimatava rütmi. Samal ajal on see piisavalt paindlik, et arvestada laste huve, rühma dünaamikat ja lapse süvenemist valitud tegevusse.

Nädala jooksul toimub vähemalt kaks muusikategevust ning iga lapsega tehakse üks kindla pedagoogilise eesmärgiga individuaalne loovtöö.

Tabel 1. Päevakava tabel

Kellaaeg	Tegevus	Pedagoogiline eesmärk
09:30-09:45	Saabumine ja emotsiooniring	Turvatunde ja rühma kuuluvustunde loomine, keele ja suhtlemise toetamine
09:45-11:00	Vaba töö ettevalmistatud keskkonnas	Iseseisvus, keskendumine, praktilised oskused, meelelised kogemused
11:00-11:25	Muusika või juhendatud rühmategevus	Rütmitaju, kuulamine, liikumine, koostöö
11:25-11:40	Puuviljapaus	Eneseteenindus, lauakombed, rahulik suhtlemine
11:40-12:40	Loovtegevus, mäng, individuaalne töö	Eneseväljendus, käeliste oskuste areng, sotsiaalsed oskused
12:40-13:00	Rahulik lõpetamine ja lahkumine	Üleminek, kord, tagasiside

Õppeteemad jaotatakse nädala jooksul, arvestades laste huve, aastaaega ja õppekava eesmärke. Erinevad õppevaldkonnad lõimitakse igapäevategevustesse ning neid ei käsitleta eraldi õppeainetena.

2.4 Töötsükkel ja vaba töö

Töötsükkel on päeva keskne osa, mille jooksul laps tegutseb ettevalmistatud õpikeskkonnas iseseisvalt, kasutades enda valitud materjale.

Laps valib iseseisvalt tegevuse liigi, töökoha (laua taga, vaibal või põrandal), tegevuse kestuse ja korduste arvu. Selline õppe- ja kasvatustegevuse korraldus soodustab sisemise motivatsiooni, keskendumisvõime, iseseisvuse ja vastutustunde arengut.

Õpetaja tutvustab materjale individuaalselt või väikeses rühmas, jälgib lapse tegevust ning pakub vajaduse korral järk-järgult keerukamaks muutuvaid ülesandeid, mis vastavad lapse arengutasemele ja valmisolekule uute oskuste omandamiseks.

2.5 Montessori pedagoogika põhimõtete rakendamine

Bim-Bom Lastehoiu õppe- ja kasvatustegevus põhineb Montessori pedagoogika põhimõtetel, mis on kohandatud laste vanusele, ühe eri vanuses laste rühma töö eripäradele ning Eesti Vabariigi õigusaktide nõuetele.

Õppe- ja kasvatustegevuses järgib asutus järgmisi põhimõtteid:

- iga lapse individuaalse arengutempo austamine;
- ettevalmistatud õpikeskkond, mis toetab lapse iseseisvat tegevust;
- lapse vaba tegevusvalik ettevalmistatud keskkonna piires;
- õppimine praktilise tegevuse, meeleliste kogemuste ja lapse enda aktiivsuse kaudu;
- iseseisvuse, vastutustunde, keskendumisvõime ja sisemise õpimotivatsiooni arendamine;
- õpetaja roll vaatleja, abistaja ja õpikeskkonna korraldajana.

Ettevalmistatud õpikeskkond hõlmab materjale praktiliste eluoskuste, meelte, kõne, matemaatiliste kujutluste ning ümbritseva maailma tundmaõppimise arendamiseks. Õppe- ja kasvatustegevuses kasutatakse nii Montessori pedagoogika klassikalisi materjale (näiteks silindriplokke, roosat torni, pruuni treppi, värvitahvleid ja teisi) kui ka Montessori pedagoogika põhimõtete kohaselt välja töötatud kohandatud didaktilisi materjale.

Materjalide loomisel ja valimisel pööratakse erilist tähelepanu põhimõttele, mille kohaselt laps avastab ja parandab oma vead iseseisvalt (veakontroll). See toetab iseseisvuse, enesekindluse ja enesehindamisoskuse arengut.

Kuna rühmas käivad 1,5-4 -aastased lapsed, võib sama materjali kasutada erinevate õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamiseks. Õpetaja tutvustab

materjali igale lapsele, arvestades tema vanust, arengutaset ja individuaalset valmisolekut, ning muudab materjaliga töötamise viise järk-järgult keerukamaks.

Materjalid on lastele vabalt kättesaadavad, neid hoitakse korras ja paigutatakse nii, et laps saaks iseseisvalt tegevust valida, materjali oma kohale tagasi panna ning järk-järgult omandada iseseisva töötamise oskusi.

Montessori pedagoogika põhimõtete kasutamine on osa Bim-Bom Lastehoiu hariduskontseptsioonist ega tähenda sertifitseeritud Montessori programmi rakendamist.

3. Laste arengu eripärad vanuserühmade kaupa

Bim-Bomis korraldatakse õppe- ja kasvatustegevust 1,5–4-aastastele lastele. Kuigi lapsed viibivad koos eri vanuses laste rühmas, arvestatakse õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel iga lapse ealisi iseärasusi ja individuaalset arengutaset. Allpool on esitatud laste arengu põhijooned kahes vanuserühmas, mis vastavad Bim-Bomi õppe- ja kasvatustegevuse korraldusele.

Tabel 2.Lapse ealised iseärasused

Valdkond	**1,5–3 aastat**	**3–4 aastat**
Kohanemine	Vajab turvalist ja etteaimatavat keskkonda ning täiskasvanu tuge.	Osaleb enesekindlalt rühma elus, järgib põhireegleid ja päevakava.
Iseseisvus	Omandab täiskasvanu toel eneseteenindusoskusi.	Tegutseb iseseisvamalt, kasutab materjale heaperemehelikult ja viib alustatud tegevuse lõpule.
Kõne	Nimetab esemeid, mõistab lihtsaid juhiseid ja kasutab lühikesi fraase.	Kasutab laiendatud lauseid, räägib oma kogemustest, esitab küsimusi ja osaleb dialoogis.
Sotsiaalsed oskused	Hakkab täiskasvanu toel eakaaslastega suhtlema, õpib oma järjekorda ootama ja järgima lihtsaid suhtlusreegleid.	Teeb teiste lastega koostööd, jõuab kokkuleppele, arvestab teiste huvidega ja osaleb ühistegevustes.
Mäng	Valdavalt paralleelmäng ning täiskasvanute ja eakaaslaste tegevuse jäljendamine.	Süžeeline rollimäng, koostöö eakaaslastega ja lihtsate mängureeglite järgimine.
Keskendumine	Suudab lühikest aega keskenduda teda huvitavale tegevusele.	Suudab pikemat aega iseseisvalt tegutseda ja valitud tegevuse lõpule viia.
Emotsionaalne areng	Väljendab emotsioone täiskasvanu toel ning õpib neid järk-järgult ära tundma.	Tunneb ära ja nimetab oma tundeid ning omandab lihtsaid eneseregulatsioonivõtteid.

3.1 1,5–3 -aastaste laste arengu eripärad

1,5–3 -aastaste laste õppe- ja kasvatustegevuse põhisuunad on edukas kohanemine, turvatunde kujunemine ning iseseisvuse, meelelise taju, liikumisaktiivsuse ja kõne arendamine.

Selles vanuses on lapse jaoks eriti olulised etteaimatav õpikeskkond, tegevuste korduvus, selge päevakava ja täiskasvanu emotsionaalne tugi. Õppe- ja kasvatustegevus korraldatakse praktiliste tegevuste, ümbritseva keskkonna vaba uurimise ja meeleliste kogemuste kaudu, arvestades iga lapse individuaalset arengutempot.

3.2 3–4-aastaste laste arengu eripärad

3–4-aastasel lapsel arenevad aktiivselt iseseisvus, keskendumisvõime, suhtlemisoskused, süžeeline rollimäng ja oskus eakaaslastega koostööd teha.

Selles vanuses muutub laps järk-järgult võimeliseks sooritama keerukamaid tegevusi, osalema ühistegevustes, väljendama oma mõtteid ja tundeid ning võtma üha suuremat vastutust oma tegude ja rühmareeglite järgimise eest.

Õpetaja pakub selles vanuses lastele keerukamaid õppematerjale ja tegevusi ning loob tingimused algatusvõime, iseseisvuse ja positiivse suhtlemise arendamiseks eri vanuses laste rühma nooremate lastega.

4. ÜLDOSKUSTE KUJUNDAMINE

Üldoskuste kujundamine toimub kooskõlas Eesti alushariduse riikliku õppekavaga, arvestades iga lapse ealisi iseärasusi, individuaalset arengutempot ja huve. Õppe- ja kasvatustegevus korraldatakse ettevalmistatud õpikeskkonnas ning hõlmab erinevaid omavahel seotud õppevaldkondi, mis lõimitakse loomulikul viisil rühma igapäevaellu. Tegevuste kavandamisel diferentseerib õpetaja ülesandeid ja materjale vastavalt laste vanusele ja arengutasemele.

4.1 Õpikeskkond

Õpikeskkond on teadlikult korraldatud, arvestades laste ealisi iseärasusi ja vajadusi. Ruum on turvaline, rahulik, esteetiline ning lapse iseseisvaks tegevuseks ligipääsetav.

Materjalid paiknevad lapse kõrgusel avatud riiulitel ning on rühmitatud õppevaldkondade, lapse huvi ümbritseva maailma vastu kajastavate teemavaldkondade (näiteks loomade maailm, taimede maailm ja inimeste maailm) ning õppe- ja kasvatustegevuse suundade järgi. Enamik materjale on iseseisvaks kasutamiseks vabalt kättesaadavad, osa materjale kasutatakse õpetaja juhendamisel või järelevalve all.

Õpikeskkond toetab tegevuse iseseisvat valikut, ümbritseva maailma praktilist uurimist ja uute oskuste järkjärgulist omandamist.

1,5–3 -aastased lapsed	**3–4 -aastased lapsed**
Tutvuvad õpetaja toel õpikeskkonna ja materjalidega.	Orienteeruvad iseseisvalt õpikeskkonnas ja teevad teadlikke tegevusvalikuid.
Omandavad materjalidega töötamise viise ettenäitamise, ühistegevuse ja iseseisva uurimise kaudu.	Kasutavad tuttavaid materjale iseseisvamalt, täidavad keerukamaid ülesandeid ja laiendavad materjalidega töötamise viise.
Töötavad materjalidega, mis vastavad nende individuaalsele arengutasemele.	Kasutavad sama materjali vastavalt oma võimetele erineval raskusastmel.
Arendavad praktilise tegevuse kaudu iseseisvust, meelelist taju, liigutuste koordinatsiooni ja kõnet.	Arendavad iseseisvust, keskendumisvõimet, algatusvõimet, oma tegevuse kavandamise oskust ja koostööoskust eakaaslastega.

4.2 Praktiline elu

Praktiline elu on Bim-Bomi õppe- ja kasvatustegevuse oluline osa. Igapäevaseid praktilisi toiminguid tehes arendavad lapsed iseseisvust, liigutuste koordinatsiooni, keskendumisvõimet, korrektsust ja vastutustunnet. Praktilised harjutused on lapse rühma igapäevaelu loomulik osa ning aitavad omandada eneseteenindusoskusi, keskkonna eest hoolitsemise oskusi ja töökoha korraldamise oskust.

Praktilise elu tegevused toetavad liigutuste ja silma-käe koostöö koordinatsiooni, liigutuste täpsuse, tegevuste järjestuse mõistmise, iseseisvuse, enda ja teiste eest hoolitsemise oskuse, vastutustunde ning keskendumisvõime arengut.

Õpetaja kasutab praktilise elu materjale vastavalt õppe- ja kasvatuseesmärkidele ning laste valmisoleku tasemele. Osa materjale on vabalt kättesaadavad, vee, puistematerjalide ja teatud töövahenditega harjutusi pakub õpetaja lastele õppe- ja kasvatustegevuse ajal pärast materjali tutvustamist.

Tabelis loetletud tegevused on üksnes praktiliste harjutuste näited ega piira nende mitmekesisust.

Praktilise tegevuse suund	1,5–3 -aastased lapsed	3–4 -aastased lapsed
Enese eest hoolitsemine	Omandavad täiskasvanu toel lihtsaid eneseteenindusoskusi: kasutavad salvrätikut ja kammi ning õpivad oma välimust korrastama.	Tegutsevad iseseisvamalt: riietuvad ja riietuvad lahti oma võimete piires, kasutavad salvrätikut ja kammi, korrastavad end pärast loovtegevust või mängu ning omandavad keerukamaid tegevusjärjestusi.
Kinnitused ja peenmotoorika	Tutvuvad oma arengutasemele vastavate lihtsate kinnitustega: suurte takjakinnituste ja üksikute suurte nööpidega; tegutsevad õpetaja abiga või pärast ettenäitamist.	Töötavad kinnitusraamidega, nööbivad ja avavad nööpe, tõmblukke, trukke, takjakinnitusi ning muid kinnitusi, arendades liigutuste täpsust ja iseseisvust riietumisel.

Ümbritseva keskkonna eest hoolitsemine	Osalevad lihtsates tegevustes: panevad materjali oma kohale tagasi, pühivad väikest pinda, kannavad kergeid esemeid ja aitavad toataimede eest hoolitseda.	Hoiavad korda iseseisvamalt: pühivad, puhastavad ja pesevad neile jõukohaseid pindu ning esemeid, hoolitsevad taimede eest, täidavad majapidamisülesandeid ja korrastavad pärast tegevust oma töökoha.
Puistematerjalide ümbervalamine	Puistavad puistematerjale ühest anumast teise, kasutades erineva kuju ja suurusega anumaid; õpivad kontrollima liigutusi ja materjali kogust.	Kasutavad puistematerjalide ümberpaigutamiseks erinevaid töövahendeid ja viise, sõeluvad ning eraldavad erineva suurusega materjale, näiteks mannat ubadest.
Vee ümbervalamine	Valavad vett ühest anumast teise, sealhulgas erineva suurusega avadega anumatesse; õpivad anumat hoidma, kallutust reguleerima ja mahaläinud vett märkama.	Sooritavad keerukamaid veega seotud harjutusi: valavad vett lehtri kaudu, kasutavad mitut anumat ja töövahendit, järgivad tegevuste järjestust ning korrastavad iseseisvalt oma töökoha.
Kandmine ja sorteerimine	Kannavad esemeid käte või lihtsate abivahenditega ning sorteerivad neid ühe selgelt eristatava tunnuse alusel, kasutades muu hulgas looduslikke materjale.	Sorteerivad keerukamal viisil mitme tunnuse alusel, kasutavad lusikaid, tange, kühvleid ja muid töövahendeid ning tegutsevad täpsemalt ja järjepidevamalt.
Tegevuse korraldamine	Valivad jõukohase materjali või töötavad õpetaja pakutud materjaliga ning omandavad järk-järgult tegevuste järjestuse ja töö lõpetamise reeglid.	Valivad ja valmistavad töökoha iseseisvalt ette, järgivad tegevuste järjestust, korrastavad töö käigus tekkinud väikese segaduse ning viivad alustatud töö lõpule.

4.3 Meeleline areng

Meeleline areng toimub kõigi meelte kaudu. Laps õpib ümbritsevat maailma tundma vaadeldes, kuulates, võrreldes, esemeid uurides ja praktilisi tegevusi sooritades.

Õpikeskkonnas kasutatakse materjale, mis toetavad nägemis-, kuulmis-, kompimis- ja teiste tajuliikide arengut. Lapsed tutvuvad esemete erinevate omadustega: värvi, kuju, suuruse, tekstuuri, kaalu, temperatuuri, heli ja muude tunnustega. Tegevustes kasutatakse värvitahvleid, helisilindreid, muusikainstrumente, geomeetrilisi kehi, looduslikke materjale ja muid meelelisi õppevahendeid.

Meelelised kogemused loovad aluse mõtlemise, kõne ja keskendumisvõime arenguks, matemaatiliste kujutluste kujunemiseks ning ümbritseva maailma sügavamaks mõistmiseks.

Meelelise arengu suund	**1,5–3 -aastased lapsed**	**3–4 -aastased lapsed**
Nägemistaju	Eristavad põhivärve, lihtsaid kujundeid ja esemete suurust ning võrdlevad esemeid ühe selgelt eristatava tunnuse alusel.	Eristavad värvitoone, keerukamaid kujundeid ja suurusi ning võrdlevad esemeid korraga mitme tunnuse alusel.
Kompimistaju	Uurivad erinevaid pindu ja materjale ning eristavad esemete lihtsaid omadusi (sile, kare, pehme, kõva).	Määravad materjalide omadusi täpsemalt, võrdlevad neid omavahel ja kasutavad ülesannete täitmisel meelelisi kogemusi.
Kuulmistaju	Eristavad ümbritseva keskkonna tuttavaid helisid ning õpivad neid tähelepanelikult kuulama ja kõla järgi võrdlema.	Eristavad heli tugevust, kestust ja iseloomu, tunnevad ära tuttavaid helisid ning võrdlevad neid omavahel.
Esemete omaduste uurimine	Võrdlevad esemeid värvi, kuju, suuruse või kaalu järgi ning uurivad neid praktiliste tegevuste kaudu.	Võrdlevad esemeid mitme tunnuse alusel, leiavad sarnasusi ja erinevusi ning teevad lihtsaid järeldusi.

Keskendumine	Keskenduvad õpetaja toel valitud tegevusele lühikest aega.	Säilitavad tähelepanu pikema aja jooksul ning viivad alustatud tegevuse iseseisvalt lõpule.
Iseseisev uurimine	Uurivad pärast õpetaja esitlust meelelisi materjale iseseisvalt vastavalt oma arengutasemele.	Töötavad meeleliste materjalidega iseseisvalt, märkavad erinevusi, võrdlevad tulemusi ning õpivad järk-järgult ebatäpsusi parandama.

4.4 Keel ja kõne

Keele ja kõne areng toimub kogu päeva jooksul. Laps kuuleb eesti keelt igapäevases suhtluses, ringitegevuse ajal, raamatute lugemisel, lauludes, mängudes ja korraldatud õppe- ja kasvatustegevuses.

Õpetaja toetab lapse sõnavara arengut, kuulamisoskust, kõne mõistmist, oma mõtete väljendamist ja lihtsate juhiste täitmist. Raamatud, laulud, sõnamängud, vestlused ja tegevuste nimetamine aitavad lapsel luua seoseid keele ning oma kogemuste vahel.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhikeel on eesti keel. Seejuures arvestab õpetaja laste individuaalsete keeleliste iseärasustega. Kohanemise alguses ja üksikutes olukordades võib kasutada lapse emakeelt, et tagada tema emotsionaalne heaolu, juhiste mõistmine ja usaldusliku suhtluse kujunemine. Eesti keele oskuse arenedes vähendatakse sellise toe ulatust järk-järgult.

Bim-Bom suhtub austusega iga pere emakeelde ja kultuurilisse kuuluvusse. Laste keelelise identiteedi toetamiseks kasutatakse raamatuid, ilukirjandust, vestlusi, tutvumist traditsioonidega ning üksikuid tegevusi laste emakeeles. See toetab lapse isiksuse arengut ning positiivse suhtumise kujunemist nii emakeelde kui ka eesti keelde.

Kõne arengu suund	**1,5–3 -aastased lapsed**	**3–4 -aastased lapsed**
Kõne mõistmine	Mõistavad lihtsaid juhiseid, tuttavaid sõnu ja väljendeid, mida toetavad tegevused ja näitlikud vahendid.	Mõistavad keerukamaid juhiseid ning kuulavad ja mõistavad õpetaja lühikesi jutustusi ja selgitusi.

Aktiivne kõne	Kasutavad üksikuid sõnu ja lühikesi fraase ning laiendavad järk-järgult oma sõnavara.	Moodustavad laiendatud lauseid, esitavad küsimusi ning jutustavad sündmustest ja muljetest.
Kuulamine ja suhtlemine	Õpivad kuulama õpetajat ja eakaaslasi, vastavad lihtsatele küsimustele ning osalevad lühikeses dialoogis.	Osalevad vestluses, kuulavad teisi, väljendavad oma mõtteid ja arvestavad vestluspartneriga.
Eesti keel	Tutvuvad järk-järgult igapäevase sõnavaraga ning mõistavad sageli kasutatavaid sõnu, fraase ja lihtsaid pöördumisi.	Kasutavad tuttavaid sõnu ja väljendeid aktiivselt igapäevases suhtluses, laiendavad sõnavara ning väljendavad end eesti keeles üha enesekindlamalt.
Emakeele toetamine	Säilitavad sideme emakeelega raamatute, suhtlemise ja üksikute tegevuste kaudu, mis aitab neil end uues keelekeskkonnas kindlalt tunda.	Arendavad jätkuvalt emakeelt ja tutvuvad pere kultuuritraditsioonidega, mis toetab eesti keele edukat omandamist ning austava suhtumise kujunemist erinevatesse kultuuridesse.

4.5 Mina ja ümbritsev maailm

Õppevaldkond „Mina ja ümbritsev maailm“ on suunatud lapse arusaamade kujundamisele iseendast, oma perest, rühmast, lähiümbrusest, loodusest, ühiskonnast ja kultuurist.

Laps õpib ümbritsevat maailma tundma vahetu kogemuse, vaatlemise, uurimise, mängu, vestluste ja rühma igapäevaelus osalemise kaudu. Ta tutvub taimede, loomade, loodusnähtuste, aastaaegade, ümbritseva keskkonna esemete, inimeste ametite, ohutu käitumise reeglite ning lihtsate ajamõistetega.

Bim-Bomis suhtutakse austusega iga pere kultuuritraditsioonidesse ning samal ajal luuakse tingimused, et lapsed saaksid tutvuda eesti keele, kultuuri, rahvatraditsioonide ja riiklike tähtpäevadega. See aitab kujundada austavat suhtumist oma kultuuri, Eesti kultuuri ja ühiskonna kultuurilisse mitmekesisusse.

Õpikeskkonnas kasutatakse raamatuid, illustratsioone, mudeleid, looduslikke materjale, ümbritseva maailma esemeid, liigitamis- ja sobitamismaterjale ning näitlikke õppevahendeid, mis tutvustavad lastele taime- ja loomariiki, ameteid, aastaaegu, loodusnähtusi, kultuuritraditsioone ja igapäevaelu. Märkimisväärne osa tunnetuslikest kogemustest kujuneb vaatluste, teemavestluste, loovtegevuse ja muusikategevuste käigus.

Ümbritseva maailmaga tutvumise suund	**1,5–3 -aastased lapsed**	**3–4 -aastased lapsed**
Arusaam iseendast	Tunnevad ennast ära, nimetavad oma nime ning hakkavad rääkima oma soovidest ja vajadustest.	Nimetavad oma ees- ja perekonnanime ning vanust, räägivad endast, oma huvidest ja perest.
Pere ja rühm	Tunnevad ära pereliikmeid ja õpetajaid ning omandavad järk-järgult rühmaelu reegleid.	Mõistavad oma rolli rühmas, järgivad kokkuleppeid ning näitavad üles hoolivust ja austust teiste vastu.
Loodus	Vaatlevad taimi, loomi ja loodusnähtusi ning märkavad muutusi ümbritsevas keskkonnas.	Võrdlevad aastaajalisi muutusi, tunnevad huvi loodusobjektide vastu ja õpivad loodusesse säästlikult suhtuma.
Ümbritsev maailm	Tunnevad ära tuttavaid esemeid, ruume ja lähiümbrust.	Tunnevad ära tuttavaid esemeid, ruume ja lähiümbrust.
Aeg ja igapäevaelu	Hakkavad orienteeruma päevasündmuste järjestuses ja tutvuvad aastaaegadega.	Eristavad ööpäeva osi ja aastaaegu ning mõistavad igapäevaste sündmuste järjestust ja lihtsaid ajamõisteid.
Kultuur ja traditsioonid	Tutvuvad oma pere ja Eesti tähtpäevade, laulude, raamatute ja traditsioonidega.	Osalevad tähtpäevade tähistamisel, tutvuvad Eesti ja oma pere kultuuritraditsioonidega ning suhtuvad austusega kultuurilisse mitmekesisusse.

Turvalisus	Omandavad lihtsaid ohutu käitumise reegleid rühmas ja igapäevaelus.	Järgivad igapäevastes olukordades teadlikult põhilisi ohutu käitumise reegleid.

4.6 Matemaatilise mõtlemise eeldused

Matemaatilise mõtlemise eeldused kujunevad praktilise tegevuse, meeleliste kogemuste ja lapse igapäevaelu kaudu.

Matemaatilised kujutlused arenevad loomulikul viisil ümbritseva maailma uurimise, võrdlemise, liigitamise, järjestamise, mõõtmise ja lihtsate praktiliste ülesannete lahendamise kaudu.

Laps õpib märkama hulka, kuju, suurust, järjestust, seaduspärasusi, ruumisuhteid ja muutusi, kasutades reaalseid esemeid ning oma kogemusi. Matemaatika on õppe- ja kasvatustegevuse loomulik osa ning lõimitakse erinevatesse õppevaldkondadesse.

Õpikeskkonnas kasutatakse matemaatilise mõtlemise arengut toetavaid materjale: sorteerimis- ja liigitamismaterjale, suuruste ja kujundite võrdlemise materjale, loendamisvahendeid, geomeetrilisi kujundeid, arvumaterjale, liivapaberinumbreid, numbrite kirjutamisega tutvumiseks mõeldud materjale ning mitmesuguseid praktilisi ja meelelisi harjutusi. Lapsed tutvuvad arvudega järk-järgult mängu, liikumise, uurimise ja iseseisva tegevuse kaudu vastavalt oma arengutasemele.

Matemaatilise arengu suund	**1,5–3 -aastased lapsed**	**3–4 -aastased lapsed**
Sorteerimine ja liigitamine	Sorteerivad esemeid ühe tunnuse järgi: värvi, kuju, suuruse või otstarbe alusel.	Liigitavad esemeid kahe või enama tunnuse järgi ning leiavad sarnasusi ja erinevusi.
Võrdlemine	Võrdlevad praktiliste tegevuste abil esemeid suuruse, pikkuse ja hulga järgi.	Kasutavad mõisteid „rohkem“, „vähem“, „pikem“, „lühem“, „kõrgem“ ja „madalam“ ning võrdlevad korraga mitut eset.

Hulk ja loendamine	Märkavad esemete hulka ja loendavad koos õpetajaga väikesi esemete rühmi.	Loendavad väikest hulka esemeid, seostavad arvu hulgaga ning kasutavad hulka väljendavaid mõisteid iseseisvalt.
Kuju ja ruum	Tunnevad ära lihtsaid geomeetrilisi kujundeid ning orienteeruvad mõistetes „peal“, „all“, „sees“ ja „väljas“.	Eristavad rohkem geomeetrilisi kujundeid ning kasutavad ruumimõisteid kõnes ja tegevustes.
Järjestus ja seaduspärasused	Järgivad eeskuju järgi lihtsaid järjestusi.	Jätkavad ja koostavad iseseisvalt lihtsaid seaduspärasusi ning järjestusi.
Numbritega tutvumine	Tutvuvad järk-järgult numbritega meeleliste materjalide, mängude ja praktiliste harjutuste kaudu.	Tunnevad ära numbreid, tutvuvad nende kirjutamisega, näiteks liivapaberinumbrite ja manna sisse kirjutamise abil, ning kasutavad neid mängulistes ja praktilistes ülesannetes.

4.7 Loovtegevus

Loovtegevus toetab lapse eneseväljenduse, kujutlusvõime, peenmotoorika, esteetilise taju, iseseisvuse ja emotsionaalse heaolu arengut. Kunstitegevuse kaudu õpivad lapsed väljendama oma muljeid, tundeid, ideid ja tähelepanekuid, kasutades erinevaid materjale ning töövõtteid.

Igal nädalal viiakse iga lapsega läbi üks kindla õppe- ja kasvatuseesmärgiga individuaalne loovtegevus. Sõltuvalt teemast ja lapse vanusest võib selleks olla joonistamine, voolimine, aplikatsioon või muu kunstitegevus, mis on suunatud konkreetsete oskuste arendamisele.

Lisaks korraldatud tegevustele pakutakse lastele regulaarselt vabu loovtegevusi, mille käigus nad valivad iseseisvalt materjalid, töövõtted ja tegutsemise tempo. Õpetaja toetab lapse algatusvõimet ning põhitähelepanu pööratakse loomeprotsessile, iseseisvuse arengule ja positiivse emotsionaalse kogemuse saamisele, mitte eelnevalt kindlaksmääratud tulemuse saavutamisele.

Õpikeskkonnas kasutatakse erinevaid kunstimaterjale ja töövahendeid: pliiatseid, kriite, värve, pintsleid, plastiliini, paberit, kartongi, looduslikke materjale, kääre, liimi ning muid ohutuid materjale, mis võimaldavad lastel katsetada värvi, kuju, tekstuuri ja erinevate kunstitehnikatega.

Loova arengu suund	**1,5–3 -aastased lapsed**	**3–4 -aastased lapsed**
Joonistamine	Uurivad värve, jooni ja erinevaid materjale ning joonistavad suurte liigutustega.	Kasutavad erinevaid joonistamisvõtteid ning kujutavad lihtsaid vorme, muljeid ja oma ideid.
Voolimine	Sõtkuvad, veeretavad ja lapikuks vajutavad materjali ning loovad lihtsaid vorme.	Ühendavad detaile ning loovad keerukamaid vorme ja väikeseid kompositsioone.
Aplikatsioon	Liimivad õpetaja abiga suuri elemente ning tutvuvad detailide paigutamisega.	Koostavad iseseisvalt kujutisi ning kombineerivad erinevaid materjale ja detaile.
Materjalide kasutamine	Tutvuvad erinevate kunstimaterjalide ja ohutute töövahenditega.	Valivad teadlikult materjale ja kunstitehnikaid oma ideede teostamiseks.
Iseseisev loovtegevus	Sooritavad õpetaja toel omal soovil lihtsaid loovtegevusi.	Näitavad üles algatusvõimet, viivad oma loomingulisi ideid iseseisvalt ellu ning lõpetavad alustatud töö.
Esteetiline taju	Vaatlevad illustratsioone ning märkavad ümbritseva maailma värve, vorme ja ilu.	Arutlevad enda ja teiste laste tööde üle ning tunnevad huvi kunsti, loovtegevuse ja ümbritseva maailma esteetika vastu.

4.8 Muusika ja liikumine

Muusika ja liikumine on Bim-Bomi õppe- ja kasvatustegevuse loomulik osa. Need saadavad last kogu päeva vältel, loovad emotsionaalselt soodsa õhkkonna,

aitavad ümbritsevat maailma tundma õppida ning arendavad kõnet, kujutlusvõimet, rütmitaju, liigutuste koordinatsiooni, enesekindlust ja ühistegevusest saadavat rõõmu.

Muusikategevusi viiakse läbi vähemalt kaks korda nädalas ning need on üles ehitatud mängulises vormis. Iga tegevus kujutab endast väikest temaatilist rännakut või muusikalist lugu, mille jooksul lapsed laulavad, liiguvad, tantsivad, kuulavad muusikat, mängivad rütmipillidel ja tutvuvad muusika kaudu ümbritseva maailmaga. Tegevuste teemad on seotud aastaaegade, looduse, loomade, tähtpäevade ja teiste lapsele lähedaste sündmustega. Muusikalis-rütmilistes mängudes kasutatakse erinevaid tegevuse teemaga sobivaid esemeid, näiteks lehti, lumepalle, paelu, rätikuid ja muid ohutuid materjale.

Lisaks korraldatud tegevustele kasutatakse muusikat iga päev vabategevustes ja päevakava eri hetkedel. Lapsed osalevad muusikamängudes, arvavad ära looduse ja muusikainstrumentide helisid, reageerivad liikumisega muusika muutustele, täidavad tuttavate lauludega seotud mängulisi ülesandeid ning õpivad tähelepanelikult kuulama ja üksteisega koostööd tegema. Sellised mängud arendavad tähelepanu, mälu, kuulmistaju, reaktsioonikiirust, ruumis orienteerumist ja sotsiaalseid oskusi.

Liikumisaktiivsus on lapse loomulik vajadus ning seda toetatakse kogu päeva vältel. Lapsed jooksevad, hüppavad, tantsivad ning teevad harjutusi, mis arendavad koordinatsiooni, tasakaalu, kehatunnetust ja ruumis orienteerumist. Õpetaja toetab lapse vaba liikumist, kui see on lapsele ja teistele ohutu.

Õpikeskkonnas kasutatakse rütmipille, süntesaatorit, helisalvestisi, laule, muusikalis-rütmilisi mänge, tantsuharjutusi ja erinevaid mänguvahendeid. Muusika lõimitakse loomulikul viisil kõne arendamise, loovtegevuse ning looduse, kultuuri ja traditsioonidega tutvumisega, muutes õppe- ja kasvatustegevuse emotsionaalselt rikkaks ja kaasahaaravaks.

Muusikalise ja liikumisalase arengu suund	**1,5–3 -aastased lapsed**	**3–4 -aastased lapsed**
Laulmine	Laulavad kaasa üksikuid sõnu ja lihtsaid meloodiaid ning osalevad koos õpetajaga laulmises.	Laulavad tuttavaid laule enesekindlamalt, jätavad sõnad meelde ja hakkavad iseseisvalt laulma.

Muusikalis-rütmilised mängud	Teevad muusika saatel lihtsaid liigutusi ning reageerivad muusika algusele ja lõpule.	Järgivad muusikamängude reegleid ning muudavad liigutusi vastavalt muusikale ja mängu süžeele.
Rütmitaju	Teevad lihtsaid rütmilisi liigutusi ja kasutavad koos õpetajaga rütmipille.	Annab rütmi edasi plaksutamise, liikumise ja lihtsate muusikainstrumentide mängimise kaudu.
Kuulmistaju	Tunnevad ära tuttavaid laule ja kuulavad tähelepanelikult erinevaid helisid.	Eristavad muusikainstrumentide kõla ning looduse ja ümbritseva keskkonna helisid ning osalevad kuulmistaju arendavates mängudes.
Liikumine ja koordinatsioon	Arendavad tantsude ja mänguliste harjutuste kaudu üldmotoorikat, tasakaalu ja koordinatsiooni.	Täidavad keerukamaid liikumisülesandeid, orienteeruvad ruumis ja kooskõlastavad liigutusi muusikaga.
Eneseväljendus ja ühistegevus	Väljendavad liikumise kaudu vabalt oma meeleolu ja tunnevad rõõmu ühistegevuses osalemisest.	Näitavad muusikamängudes üles algatusvõimet, suhtlevad eakaaslastega ning tunnevad rõõmu ühisest musitseerimisest ja tantsimisest.

4.9 Emotsiooniring

Emotsiooniring on Bim-Bomi õppe- ja kasvatustegevuse oluline osa ning toimub igal laste kohtumisel. See aitab luua rahuliku ja heatahtliku õhkkonna, toetab lapse emotsionaalset heaolu, kujundab rühma kuuluvustunnet ning häälestab lapsed ühistegevuseks. Sõltuvalt päeva korraldusest ja rühma vajadustest võib emotsiooniring toimuda nii õppe- ja kasvatustegevuse alguses kui ka selle lõpus.

Iga ring algab iga lapse individuaalse tervitamisega. Tervitamisel kasutatakse kellukest, mis aitab lastel keskenduda, tähistab ühistegevuse algust ja loob rahuliku õhkkonna. Ring lõpeb ühise rituaaliga – lapsed puhuvad koos või kordamööda küünla ära, lõpetades sümboolselt ühise kohtumise.

Nende rituaalide järjepidevus loob etteaimatavuse, emotsionaalse turvalisuse ja usalduse tunde.

Emotsiooniringi ajal kuulavad lapsed lühikesi temaatilisi lugusid, uurivad mänguliste olukordade ja suhtlemise kaudu tundeid ning emotsioone, laulavad ja osalevad sõrme-, suhtlus- ning muusikamängudes. Mängu kaudu õpivad lapsed mõistma oma emotsioone, märkama teiste inimeste tundeid, väljendama oma läbielamisi sõnadega, kaasa tundma, oma järjekorda ootama, üksteist tähelepanelikult kuulama ning eakaaslastega lugupidavalt suhtlema.

Emotsiooniring toimub eri vanuses laste rühmas, kuhu kuuluvad 1,5–4-aastased lapsed. Selle korraldamisel arvestab õpetaja iga lapse ealisi iseärasusi ning kõnelise, sotsiaalse ja emotsionaalse arengu taset. Nooremad lapsed kaasatakse tegevusse peamiselt vaatlemise, jäljendamise, lihtsate mänguliste tegevuste, laulude ja rituaalide kaudu, samal ajal kui vanemad lapsed osalevad aktiivsemalt aruteludes, aitavad nooremaid, jagavad oma mõtteid ning kujunevad järk-järgult heatahtliku suhtlemise eeskujuks. Selline suhtlemine toetab iseseisvuse, empaatia, vastutustunde ja vastastikuse lugupidamise arengut.

Emotsiooniringi korraldamisel rakendatakse mõningaid Montessori pedagoogika põhimõtteid: austavat suhtumist lapsesse, rahulikku suhtlemistempot, laste individuaalsete vajaduste jälgimist, tunnete väljendamise vabadust ja ettevalmistatud õpikeskkonna loomist. Bim-Bomis käsitletakse emotsionaalset arengut tunnetusliku arengu kõrval alushariduse ühe olulisema osana. Emotsionaalse turvalisuse, usalduse ja aktsepteerituse tunne loob aluse edukaks õppimiseks ning iseseisvuse, algatusvõime ja enesekindluse arenguks. Emotsiooniringi kaudu arendavad lapsed järk-järgult empaatiat, õpivad mõistma ja austama teiste inimeste tundeid, tegema koostööd, lahendama lihtsaid konfliktsituatsioone ning looma heatahtlikke suhteid eakaaslaste ja täiskasvanutega.

4.10 Õppevaldkondade lõimimine

Lisaks eraldi korraldatud tegevustele, nagu muusikategevused, loovtegevus ja emotsiooniring, lõimitakse õppevaldkonnad loomulikul viisil rühma igapäevaellu.

Praktiline elu, meeleline areng, keel ja kõne, loovtegevus, muusika, liikumine ning sotsiaal-emotsionaalne õpe on omavahel seotud ja täiendavad üksteist.

Õpetaja kavandab tegevusi nii, et laps saaks tervikliku õpikogemuse liikumise, meelte, kõne, suhtlemise, praktilise tegevuse ja loovtegevuse kaudu. Üks ja sama tegevus võib samal ajal toetada mitme oskuse ning õppevaldkonna arengut.

Selline lõimitud lähenemine vastab väikelapse ealistele vajadustele ja toetab tema igakülgset arengut.

5. LAPSE ARENGU JÄLGIMINE JA HINDAMINE

Lapse arengu jälgimine põhineb pedagoogilisel vaatlusel. Hindamine on kirjeldav, toetav ja individuaalne.

Lapse arengut ei võrrelda teiste laste, vaid tema enda varasema arengutasemega. Tähelepanu pööratakse lapse huvidele, tugevatele külgedele, vajadustele ja järgmistele arengusammudele.

Vaatluste põhjal kavandatakse tegevusi, antakse vanematele tagasisidet ning vajaduse korral kohandatakse õpikeskkonda.

5.1 Arengu jälgimise vorm

Vaatlemine on Bim-Bomis üks peamisi lapse arengu professionaalse toetamise meetodeid. Lähtume Maria Montessori pedagoogika põhimõtetest, mille kohaselt aitab just tähelepanelik vaatlemine täiskasvanul märgata lapse individuaalseid iseärasusi, huve, tugevaid külgi ja hetke arenguvajadusi.

Õpetajad jälgivad lapsi iga päev erinevates tegevustes. Vaatlemine toimub nii vaba töö ajal ettevalmistatud arengukeskkonnas kui ka korraldatud tegevuste, ühiste mängude ja laste igapäevase omavahelise suhtlemise käigus.

Vaatlemise käigus pöörab õpetaja tähelepanu järgmisele:

- lapse tegevuste ja materjalide valikule;
- iseseisvuse tasemele;
- võimele keskenduda ja alustatud tegevus lõpule viia;
- huvile uute tegevuste vastu;
- kõne ja suhtlemisoskuste arengule;
- suhtlemisele eakaaslaste ja täiskasvanutega;
- lapse emotsionaalsele seisundile;
- üld- ja peenmotoorika arengule;
- loomingulisele aktiivsusele;
- muusikalisele vastuvõtlikkusele, rütmitajule ja liigutuste koordinatsioonile;
- oskusele järgida juhiseid ja tegutseda iseseisvalt;
- võimele langetada otsuseid, paluda abi ja kokkulepetest kinni pidada.

Vaatlemine toimub lapse loomuliku tegevuse käigus ilma täiskasvanu liigse sekkumiseta. Selline lähenemine võimaldab näha, kuidas laps tegelikult õpikeskkonna ja teiste inimestega suhtleb, ning määrata kindlaks tema edasise toetamise kõige tõhusamad viisid.

Samal ajal saavad õpetajad olulist teavet lapse arengu kohta korraldatud õppe- ja kasvatustegevuste käigus. Muusikategevused võimaldavad jälgida kuulmistaju, rütmitaju, tähelepanu, mälu, liigutuste koordinatsiooni ja rühmas tegutsemise oskuse arengut. Loovtegevuse ajal hindab õpetaja peenmotoorika, käeliigutuste koordinatsiooni, ruumitaju, kujutlusvõime ja iseseisvuse arengut ning võimet alustatud töö lõpule viia.

Emotsiooniring võimaldab jälgida lapse emotsionaalse intelligentsuse arengut: oskust oma tundeid ära tunda ja väljendada, mõista teiste inimeste emotsioone, kokkuleppele jõuda, oma järjekorda oodata, abi paluda, suhtlusreegleid järgida ning teistega lugupidavalt suhelda.

Saadud teave süstematiseeritakse ja analüüsitakse. Õpetaja jälgib lapse arengu dünaamikat ning märgib tema saavutusi, tekkivaid raskusi, uusi huve ja valmisolekut keerukamate ülesannete omandamiseks.

Vaatlustulemuste põhjal õpetaja:

- valib uusi arengut toetavaid materjale;
- muudab ülesandeid järk-järgult keerukamaks vastavalt lapse võimetele;
- vajaduse korral muudab õpikeskkonna korraldust;
- kavandab individuaalset tuge;
- määrab kindlaks edasised õppe- ja kasvatuseesmärgid.

Arengu hindamine on toetava ja kirjeldava iseloomuga. Selle eesmärk ei ole lapsi omavahel võrrelda, vaid märgata iga lapse individuaalset arenguteed ning luua tema vanusele, võimetele ja huvidele vastavad tingimused.

Tabel 3.

Valdkond	**Mida jälgitakse**	**Võimalik tugi**
Mänguoskused	valik, süvenemine, koostöö, rollid	uute mänguvõimaluste tutvustamine

Tunnetus- ja õpioskused	uurimine, kordamine, tähelepanu, ülesannete lahendamine	sobiva raskusastmega materjal
Sotsiaalsed oskused	suhtlemine, jagamine, abi palumine	olukordade sõnastamine ja vahendamine
Eneseregulatsioon	ootamine, üleminekud, tunnetega toimetulek	rahulik päevakava ja täiskasvanu tugi
Kõne	sõnavara, kuulamine, juhiste mõistmine	lugemine, laulud, sõnamängud

5.2 Lapse vajaduste varajane märkamine ja toe korraldamine

Bim-Bom Lastehoius jälgivad õpetajad iga päev lapse arengut, tegevust ja heaolu loomulikus õpikeskkonnas. Vaatlemise eesmärk on õigeaegselt märgata muutusi lapse arengus, tema huvides ja tugevates külgedes ning võimalikku vajadust lisatoe järele.

Lisatoe vajaduse ilmnemisel analüüsivad õpetajad vaatlustulemusi, arutavad neid vanematega ning määravad koostöös kindlaks võimalikud viisid lapse toetamiseks igapäevategevustes.

Lapse toetamine korraldatakse tema individuaalseid vajadusi arvestades ning see võib hõlmata järgmist:

- õpikeskkonna ja kasutatavate materjalide kohandamist;
- individuaalset lähenemist tegevuste korraldamisele;
- täiendavat pedagoogilist tuge õppimise ja igapäevategevuste käigus;
- koostööd vanematega lapse arengut puudutavates küsimustes.

Vajaduse korral ja vanemate nõusolekul võib perele soovitada pöörduda täiendava nõustamise ja toe saamiseks vastavate spetsialistide poole (logopeedi, eripedagoogi, psühholoogi või teiste spetsialistide poole).

Kõik lapse toetamisega seotud otsused tehakse koostöös tema vanematega, järgides lapse isiksuse austamise, konfidentsiaalsuse ja lapse parimate huvide tagamise põhimõtteid.

5.3 Lapse arengu dokumenteerimine; Individuaalne arengukaart

Iga lapse arengu järjepideva toetamise tagamiseks toimub Bim-Bomis süstemaatiline pedagoogiline vaatlemine ja individuaalse arengu dokumenteerimine.

Lapse arengu hindamise peamine meetod on pidev pedagoogiline vaatlemine, mis toimub loomulikus õpikeskkonnas. Õpetajad jälgivad last iga päev vabategevuse, korraldatud tegevuste, loov- ja muusikategevuste, emotsiooniringi, ühiste mängude ning igapäevase suhtlemise ajal.

Saadud tähelepanekud dokumenteeritakse ja analüüsitakse regulaarselt ning neid kasutatakse edasise õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel. Erilist tähelepanu pööratakse lapse individuaalsele arengutempole, tema huvidele, tugevatele külgedele, kujunevatele oskustele ja pedagoogilise toe vajadustele.

Vaatlustulemused võimaldavad õpikeskkonda õigeaegselt kohandada, valida sobivaid materjale ja tegevusi, muuta ülesandeid järk-järgult keerukamaks ning määrata kindlaks lapse edasise arengu individuaalsed eesmärgid.

Lapse arengu dokumenteerimine on kirjeldava iseloomuga ning seda ei kasutata laste omavaheliseks võrdlemiseks. Pedagoogilise vaatlemise peamine eesmärk on toetada iga lapse individuaalset õpiteed, luua tingimused tema harmooniliseks arenguks ning tagada õigeaegne pedagoogiline tugi.

Vajaduse korral dokumenteerib õpetaja lapse olulised saavutused, ilmnenud huvid, arengu iseärasused ja tekkivad raskused. Saadud teavet kasutatakse arengu dünaamika analüüsimiseks, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks ning vanematega arutamiseks.

Lapse arengu dokumenteerimiseks kasutatakse Bim-Bom Lastehoius kinnitatud pedagoogilise vaatlemise sisemisi vorme.

6. KOHANEMINE

Kohanemine toimub lapse tempos. Enne esimest lastehoius käimist vesteldakse perega, et arutada lapse iseärasusi, vanemate ootusi ja võimalikku kohanemisteed.

Kohanemisetapid võivad hõlmata järgmist:

- rühmaga tutvumine koos vanemaga ja lühikesed ühised külastused;
- lapse lühiajaline iseseisev viibimine rühmas;
- järkjärguline üleminek täielikule osalemisele rühma elus.

Kohanemisperioodi peamine eesmärk on kujundada lapses turvatunne ning usaldus õpetaja, õpikeskkonna ja rühma vastu.

Kohanemine korraldatakse järk-järgult ja lapse vajadusi arvestades. Esimestel külastustel tutvub laps ruumide, õpetajate, teiste laste ja uue õpikeskkonnaga. Vajaduse korral võib vanem viibida lapse kõrval seni, kuni see toetab lapse emotsionaalset heaolu.

Kohanemisperioodil ei püüa õpetaja last kohe kaasata kõigisse rühmategevustesse. Oluline on, et laps harjuks esmalt uue keskkonnaga, tunneks end turvaliselt ning looks usalduslikud suhted õpetaja ja teiste lastega. Lapse enesekindluse kasvades pikendatakse järk-järgult tema iseseisva rühmas viibimise aega ning ta kaasatakse loomulikul viisil rühmaellu.

Kogu kohanemisperioodi vältel hoiab õpetaja vanematega korrapäraselt ühendust, teavitab neid lapse kohanemise kulgemisest ning võimaluse korral jagab foto- ja videomaterjale, mis võimaldavad perel näha, kuidas laps uues keskkonnas kohaneb.

Kõik lapse iseärasused, harjumused, huvid, vajadused ja muu oluline teave arutatakse eelnevalt vanematega individuaalselt läbi. Selline koostöö võimaldab luua igale lapsele võimalikult mugavad tingimused, tagada eduka kohanemise ja toetada tema emotsionaalset heaolu.

6.1 Üleminek lasteaeda

Bim-Bom toetab lapse sujuvat üleminekut lasteaeda. Laps harjutab rühmas viibimist, täiskasvanust eraldumist, reeglite mõistmist, suhtlemist ja eneseteenindust.

Lühendatud ja lapsekeskne korraldus aitab lapsel teha esimesi samme sotsiaalses keskkonnas ilma liigse koormuseta.

Eesmärk on, et laps liiguks järgmisse etappi turvatunde, iseseisvuse ja positiivse rühmakogemusega.

7. KOOSTÖÖ VANEMATEGA

Bim-Bom Lastehoid käsitleb perekonda lapse kasvatamise ja arengu peamise partnerina. Usume, et lapse harmooniline areng on võimalik ainult pere ja õpetajate koostöös. Seetõttu on meie jaoks oluline kujundada vanematega avatud, usalduslikud ja lugupidavad suhted.

Koostöö eesmärk on tagada ühtne lähenemine lapse arengule, vahetada õigeaegselt teavet tema edusammude, huvide ja vajaduste kohta ning luua tingimused lapse edukaks kohanemiseks ja emotsionaalseks heaoluks.

Koostöö vanematega toimub erinevates vormides:

- igapäevane lühike suhtlus lapse vastuvõtmisel ja üleandmisel;
- individuaalsed vestlused eelneval kokkuleppel;
- pedagoogilise vaatlemise tulemuste ja lapse arengu arutamine;
- teavitamine rühma tegevustest ja üritustest;
- lapse arengu, kohanemise ja heaoluga seotud küsimuste ühine lahendamine;
- ühiste ürituste ja pidude korraldamine.

Enne lapse rühmas käimise alustamist arutame vanematega individuaalselt läbi lapse iseärasused, harjumused, huvid, vajadused ja muud olulised asjaolud, mis aitavad meil luua lapsele mugava ja toetava keskkonna.

Oleme vanematega alati ühenduses, jagame oma tähelepanekuid ning räägime, kuidas lapse päev möödus, mille vastu ta huvi tunneb ja mis talle eriti meeldib.

Kohanemisperioodil pöörame erilist tähelepanu suhtlusele perega: räägime, kuidas laps end tunneb, ning saadame fotosid ja videoid, et vanemad saaksid näha, kuidas tema tutvumine rühmaga kulgeb.

Õpetajad teavitavad vanemaid regulaarselt lapse arengust. Aasta jooksul jagame vanematele mõeldud kinnises fotoalbumis fotosid ja videosalvestisi rühma elust.

Mõnikord korraldame lastele ja vanematele ühiseid üritusi.

Vanematel on võimalus tutvuda asutuse õppekava, päevakava ja õppe- ning kasvatustegevuse korraldamise põhimõtetega ning saada soovitusi lapse arengu toetamiseks kodustes tingimustes.

Vanematega suhtlemisel järgitakse konfidentsiaalsusnõudeid. Teavet lapse arengu kohta antakse ainult tema seaduslikele esindajatele.

Õppe- ja kasvatustegevuse töökeel on eesti keel. Vajaduse korral võib vanematega suhelda ka vene keeles, et tagada vastastikune mõistmine ja tõhus koostöö.

8. ÕPPEKAVA UUENDAMINE

Bim-Bom Lastehoiu õppekava analüüsitakse regulaarselt ja vajaduse korral ajakohastatakse, võttes arvesse Eesti Vabariigi õigusaktide muudatusi, alushariduse valdkonna soovitusi, asutuse sisehindamise tulemusi ning praktilise pedagoogilise tegevuse kogemusi.

Õppekava muutmise ettepanekuid võivad esitada asutuse juht, õpetajad ja laste vanemad.

Õppekava muudatused ja täiendused kinnitab Bim-Bom Lastehoiu juht ning need jõustuvad pärast kinnitamist.

Kehtiv õppekava on avaldatud Bim-Bom Lastehoiu ametlikul veebilehel ning sellega saavad tutvuda kõik huvitatud isikud.